

በግጭት ዞን ለሚሠሩ ሲቪል ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች እና የአገልግሎታቸው ተጠቃሚዎች የሚያገለግል የመስክ መመሪያ

www.aiic.org

www.fit-ift.org

www.red-t.org

በግጭት ቀጠናዎች ውስጥ ለመስራት የተዋወቁት ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ብዙ ጊዜ የሥነ ጽንቋ ሊቃውንት አይደሉም ነገር ግን መልክትን ለማስተላለፍ ቁልፍ ሚና ይጫወታሉ። በጣም ተጋላጭ በሆኑ አካባቢዎች ውስጥ የሚሰሩ፣ በጣም የተጋለጡ በመሆናቸው በግጭቱ ጊዜ እና ከግጭቱ በኋላ ልዩ ጥበቃ ያስፈልጋቸዋል። የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች አገልግሎት ተጠቃሚዎች ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ያላቸውን ሀላፊነት እና በቀጣይነት የእነሱን ደህንነት መጠብቅ አስፈላጊነት ማወቅ አለባቸው። ከዚህ ጎን ለጎን ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ራሳቸው መብታቸውን አውቀው የቋንቋውን ሙያ፣ ደረጃና ስነ ምግባርን በማስጠበቅ ደህንነታቸውን እና አቋማቸውን ማጎልበት አለባቸው።

ይህ ሰነድ የአለም አቀፍ የኮንፈረንስ ተርጓሚዎች ማህበር (AIIC)፣ የአለም አቀፍ ተርጓሚዎች ፌዴሬሽን (FIT) እና Red T ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች እና የአገልግሎቶቻቸው ተጠቃሚዎች መሰረታዊ መብቶች፣ ሀላፊነቶች እና ተግባራት መመሪያ ነው። ለታጣቂ ኃይሎች፣ ለጋዜጠኞች፣ ለመንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች እና በግጭት ቀጠና ውስጥ ላሉ ሌሎች ድርጅቶች የመስክ ቋንቋ ሊቃውንት ሆነው በማገልገል ላይ ያሉትን ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ይመለከታል።

ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች

መብቶች

ጥበቃ
በሥራ ወቅትም ሆነ ሥራው ካለቀ በኋላ ጥበቃ የማግኘት መብት አለዎት። አስፈላጊ ከሆነ፣ ቤተሰብቸዎንም ሊያካትት ይገባል። ከጦር መሳሪያ በስተቀር መከላከያ ልብስ እና ቁሶች ሊሰጡ ይገባል። ሲቪል እንደመሆንዎ፣ እርስዎ ካልፈቀዱ በስተቀር መለዎ እንዲለብሱ አይገዱም። የሕክምና እና የስነ-ልቦና እርዳታ ለእርስዎ መቅረብ አለበት። ከመሰማራትዎ በፊት የደህንነት እና የድንገተኛ ጊዜ ስልጠና ሊሰጥዎ ይገባል።

ድጋፍ
በተመደቡበት ጊዜ ሁሉ፣ ለምሳሌ ያህል በመስክ ላይ ወይም በጣቢያ ውስጥ ያሉት ተቋማት እና መገልገያዎች የመጠቀም መብት አለዎት።

ገደቦች
የአንተ ሚና ገደቦች በግልጽ መገለጽ አለባቸው። የአንተን ሙያዊ ወይም የግል መመዘኛዎች እና ስነምግባር የሚጥስ እና/ወይም ደህንነትህን ከመጠን በላይ አደጋ ላይ የሚጥል ሥራ አለመቀበል መብት አለዎት።

አጭር መግለጫ
ስለ ሥራ ምደባው አጠቃላይ እና ልዩ አውድ ለማወቅ መግለጫ እንዲሰጥዎ ያስፈልጋል።

ሁኔታዎች
አደገኛ ሁኔታዎችን የሚያንጸባርቁ በተጨማሪ የውል ድንጋጌዎች የተደገፈ ክፍያ የማግኘት መብት አለዎት። የስራ ሰአታት ምክንያታዊ እና ወቅታዊ እረፍቶች ያካተቱ መሆን አለባቸው።

ኃላፊነቶች

አለማዳላት
ለሥራው ማንም ቢመድብዎ የግል አስተሳሰብዎን ሳይገልጽ ሁሉንም ወገኖች በእኩልነት ያገልግሉ። ለማንኛውም ጉዳይ ጠበቃ መሆን አይችሉም እና የትኛውንም የጥቅም ግጭት በቅድሚያ ማሳወቅ አለብዎት።

ሚስጥራዊነት
በስራዎ ሂደት ውስጥ ከማንኛውም አካል ያገኙትን ማንኛውንም መረጃ ምስጢራዊነት ይጠብቁ። ለማንም አይገልጡ ወይም ለግል ጥቅም አያውሉት።

ትክክለኛነት
የሁሉም ወገኖች መልክት በተቻለ መጠን በታማኝነት የስተላልፍ። እንደዚህ ለማድረግ...

- የመተርጎም መሰረታዊ ክህሎቶችን ይማሩ፤ ማለትም የሚነገረውን በጥሞና ያዳምጡ፣ ወደ ሌላ ቋንቋ በግልጽ ያቅርቡ፤ እና ባህላዊ ልዩነቶች እና እንዲሁም በቃል የማይገለጹትን ምልክቶችን ያስተውሉ።
- ልዩ ቃላትን፣ ምህፃረ ቃላትን፣ የጻፉ ቃላቶችን ወዘተ በመማር ለምደባ ይዘጋጁ እና ራስዎን ከዘዩዎች፣ ምልክቶች፣ ልማዶች፣ ወዘተ. ጋር ያላምዱ።
- የማስታወስ ችሎታዎን የሚረዳ ከሆነ ማስታወሻ ይያዙ።
- በተናጋሪዎች የሚተላለፉ መረጃዎችን ሳንሱር አያድርጉ ወይም አያሻሽሉ።
- አስፈላጊ ከሆነ ማብራሪያ ይጠይቁ፣ ተናጋሪው እንዲዘገይ ይጠይቁ ወይም እሱ/ሷ የሚናገረውን ካልተረዱ ምልክት ይስጡ።

ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች አገልግሎት ተጠቃሚዎች

መብቶች

የመልክትዎን ትክክለኛ ትርጉም/ትርጓሜ የማግኘት መብት አለዎት። ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ኃላፊነቶች መተግበር፣ የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ሥራ ለማሳካት ይረዳል።

ኃላፊነቶች

ክብር

ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች በእርስዎ እና በሚሰሩበት ሀገር ህዝብ መካከል ድልድይ ናቸው። ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ያክብሩ እናም እነሱ ያክብሩዎታል። የማዕረግ ደረጃ ማስጠበቅ ይቻላል ግን አላግባብ መጠቀም አይቻልም።

ጥበቃ

ለርስዎ በመስራታቸው ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ለአይጋ ሊጋለጡ ይችላሉ። እርስዎ በውል ተጠያቂ ቢሆኑም ባይሆኑም፣ እና አስፈላጊ ላይም ከሆነ በሥራ ላይ ባሉ ጊዜ እና ከዚያ በኋላ ቤተሰቦቻቸውን ጨምሮ ጥበቃ ያድርጉላቸው።

- አያስታጥቁቸው።
- መከላከያ ልብሶችን እና መሳሪያዎችን አቅርቡ፣ ነገር ግን ፍቃደኛ ካልሆኑ በስተቀር መለዎ እንዲለብሱ አይጠይቅ።
- የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ስሞችን፣ አድራሻዎችን እና ምስሎችን ያለነሱ ፍቃድ አይልቀቁ።

ድጋፍ

በመስክ ላይ ወይም በጣቢያ ውስጥ ያሉት ተቋማት እና መገልገያዎች እንዲጠቀሙ በማስቻል ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ይደግፋሉ። ፍላጎቶቻቸውን እና ጭንቀቶቻቸውን ይወቁ።

ሚናን ግልጽ ማድረግ

የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ሚና ግልጽ ያድርጉ። የአሠራር መስፈርቶችን እና የኃላፊነት ሰንሰለትን ያብራሩ። በአጠቃላይ፣ ከመተርጎም/ከማስተርጎም ጋር ያልተያያዙ ስራዎችን አይመድቡ እና ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ሙያዊ ወይም ግላዊ ደረጃቸውን እና ስነ-ምግባራቸውን እና/ወይም ደህንነታቸውን የሚጥስ ተግባር እንዲያከናውኑ ቢጠየቁ አሻፈረኝ የማለት መብት እንዳላቸው ይወቁ።

እቅድ ማውጣት

መተርጎም ትኩረትን ይጠይቃል፣ በግጭት ሁኔታ ውስጥ ትኩረትን ጠብቆ መቆየት አስቸጋሪ ነው። የሥራ ሰዓት፣ የእረፍት ሰዓት፣ ወዘተ እንዴት እንደሚሆን ተስማሙ። የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች አገልግሎቶችን ሲጠቀሙ፣ ተጨማሪ ጊዜን እና ሌሎች የሎጂስቲክስ መስፈርቶችን ግምት ውስጥ ያስገቡ።

አጭር መግለጫ

ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች በአጠቃላይ እና በተለይም አውድ እና አላማን በሚመለከት ከእያንዳንዱ ምድብ በፊት መግለጫ ይስጡ። ልዩ መዝገብ ቃላት፣ አህጽሮተ ቃላት፣ የጓዳ ቋንቋ ወዘተ. በተመለከተ ማብራሪያ ይስጡ።

ግምገማ

የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎችን አፈጻጸም ለመገምገም ከተፈለገ ፍትሃዊ ይሁኑ እና ተገቢውን የግምገማ ስርዓት ይጠቀሙ። መልክቶች በትክክል መተላለፋቸውን ይከታተሉ፣ ነገር ግን መተርጎም ቃል በቃል አለመሆኑን እና ዋናው መልዕክት ግልጽ መሆን እንዳለ በት ይረዱ። ትችት በድብቅ መቅረብ አለበት። ሽልማቶች፣ ምክሮች፣ ወዘተ በተገቢው ጊዜ መሰጠት አለባቸው።

ከተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ጋር እንዴት መስራት

አቀማመጥ

እራስዎን፣ ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች እና ሌላውን አካል በግምት ሦስት ማዕዘን ቅርፅ ያስቀምጡ። አንተ፣ ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች እና ሌላኛው ወገን ሁላችሁም መተያየት እና መደማመጥ መቻላችሁን ያረጋግጡ። የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ሚናን በማብራራት እራስዎን እና ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ያስተዋውቁ። ሲናገሩ ሌላውን ወገን እንጂ ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎችን ይመልከቱ።

መናገር

ተርጓሚ/አስተርጓሚ ሲናገሩ ይጠብቅዎታል እና ለአፍታ ዝም ሲሉ ይተረጉማል። ተርጓሚ/አስተርጓሚ መቀበል እና በትክክል መስጠት የሚችለው የመረጃ መጠን በእሱ/ሷ ችሎታ ደረጃ ላይ የተመሰረተ ነው።

- በአንጻራዊነት ቀላል ቃላትን እና አጭጭር፣ ምክንያታዊ ዓረፍተ ነገሮችን ይጠቀሙ።
- ንግግርህ ግልጽ ይሁን እና በፍጥነት ይናገሩ።
- ሌላ ባህሎች የማይረዱትን ቃላቶች፣ አህጽሮተ ቃላት፣ የጓዳ ቋንቋዎችን ወይም ማጣቀሻዎችን ከመጠቀም ለመቆጠብ ይሞክሩ።
- ቀልድ ውጥረትን ለመቀነስ የሚረዳ ቢሆንም ለመተርጎም አስቸጋሪ መሆኑን ልብ ይበሉ።
- የራስዎ የአነጋገር ዘዴ፣ የቃላት አቀራረጽ ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ስራቸው ላይ እንዴት ተጽዕኖ እንደሚያሳድር ይገንዘቡ።
- የሚናገሩት እና አገላለጽዎ እንዴት እንደሆነ ያስተውሉ።

ማጣራት

መልእክቶቻችዎን ሁሉም ወገኖች መረዳታቸውን የማረጋገጥ ኃላፊ ነት የእርስዎ ነው። ሌላኛው ወገን የተናገረውን ካልተረዱት፣ እንዲደግግም እና/ወይም እንዲያብራሩ ይጠይቁ። እርስዎ የተናገሩትን ሌላው ያልተረዳ ከመሰለዎት ተርጓሚ/አስተርጓሚ እንደተረዳዎ ያረጋግጡ። ነገር ግን፣ ስለምትወያዩበት ጉዳይ ሌላው አካል በአጠቃላይ ካላወቀ በስተቀር ከተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ጋር የግል ውይይቶችን ከማድረግ ይቆጠቡ።

ቁጥጥር

ለተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ሃላፊነት አይስጡ። እርስዎን ወክለው እንዲናገሩ ወይም ጥያቄ መጠየቅም የለባቸውም፣ የሚናገሩትን ብቻ ነው የሚተረጉሙት። በሂደቱ ላይ ኃላፊ ሆነው ይቆዩ፣ ነገር ግን አስፈላጊ እና ተገቢ ከሆነ የተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች ምክር ይጠይቁ።

በግጭት ዞን ለሚሠሩ ሲቪል ተርጓሚዎች/አስተርጓሚዎች እና የአገልግሎታቸው ተጠቃሚዎች የሚያገለግል የመስክ መመሪያ፣ ስሪት 3/2012